

N:o 33.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 29 mars 1901.

— — — — Andra Kammaren den 30 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående sådan ändring i gällande grunder för valrätt till Andra Kammaren, att flyttning från en kommun till en annan ej må medföra förlust af valrätt till nämnda kammare.

(Konstitutionsutskottets utlåtande n:o 2.)

Till Konungen.

Vid tillämpning af gällande bestämmelser rörande grunderna för valrätt till Andra Kammaren kan det inträffa, att en person, som i öfrigt uppfyller villkoren för politisk rösträtt, endast och allenast derigenom, att han afflyttar från den kommun, inom hvilken han egt att utöfva denna rätt, för en afsevärd tid går miste om densamma. Af § 14 riksdagsordningen framgår nemligen, att ingen eger valrätt till Andra Kammaren annorstädes än i den kommun, der han är bosatt, d. v. s. mantalsskrifven. Den valberättigade medlem af en kommun, som derifrån afflyttar, förlorar alltså rösträtten vid nästa inom kommunen skeende mantalsskrifning, vid hvilken han ej blifvit i mantalslängden uppförd. I den kommun, till hvilken afflyttning skett, kan deremot kommunal och såmedelst politisk rösträtt erhållas först sedan den inflyttade, efter att hafva blifvit inom kommunen mantalsskrifven, derstädes till allmän bevilning uppförts äfvensom antecknats i kommunens röstlängd; och kan på detta sätt uppkomma en mellantid af mer än ett år, under hvilken rösträtt är honom beröfvad. I vissa fall, såsom t. ex. der pröfnings-

nämnds beslut angående den i kommunen inflyttade personens taxering blifvit öfverklagadt, kan det till och med dröja ännu längre, innan han blifver i kommunens röstlängd införd.

Då för valbarhet till riksdagsman i Andra Kammaren enligt § 19 riksdagsordningen förutsättes, bland annat, valrätt inom den kommun eller någon af de kommuner, för hvilka valet sker, kan på samma sätt aflyttning till annan kommun förorsaka, att valbarheten för en tid förloras.

Att en persons valrätt och valbarhet till Riksdagens Andra Kammarer sålunda kunna göras om intet enbart på grund af den omständigheten, att han flyttar från en kommun till en annan, måste enligt Riksdagens uppfattning anses innebära en afsevärd oegentlighet, hvilken blifver särskildt påfallande i sådana händelser, der flyttningen egt rum mellan två inom samma valkrets belägna kommuner; och exempel saknas ej på, att en persons valrätt och dermed hans valbarhet af sistberörda anledning för en tid upphört. Äfven om det må med skäl antagas, att sådana fall icke kunna blifva synnerligen talrika, är enligt Riksdagens åsigt en lagändring för undanrödjande af nämnda oegentlighet likväl särdeles önskvärd, då det icke synes vara med rättvisa och billighet öfverensstämmande, att ett förhållande af så pass underordnad betydelse som en förändring i afseende å boningsorten skall få inverka på utöfningen af de vigtigaste medborgerliga rättigheter. Vid en reform i berörda hänseende skulle kunna ifrågasättas, huruvida icke för en person, som flyttat från en kommun till en annan, valrätten inom den senare kommunen borde inträda tidigare, än nu är fallet. Då emmellertid i sammanhang med ifrågavarande reform jemkningar i vissa författningar, hvilka icke ega grundlags natur, till äfventyrs kunna blifva erforderliga, samt Eders Kongl. Maj:t är bäst i tillfälle egna frågan härför behöflig, närmare utredning, får Riksdagen i underdånighet anhålla, det tücktes Eders Kongl. Maj:t för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring i gällande bestämmelser rörande grunderna för valrätt till Andra Kammaren, att enbart den omständigheten, att en valberättigad person flyttar från en kommun till en annan, ej må beröfva honom valrätt till Andra Kammaren.

Stockholm den 30 mars 1901.

Med undersåtlig vördnad.